

ПІДХОДИ ДО ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ НАПРЯМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ілляшенко С.М., д.е.н., проф., **Ілляшенко Н.С.**, к.е.н.
Сумський державний університет

Для економіки України все більшою мірою актуалізується проблема виявлення (прогнозування) і обґрунтування найбільш перспективних напрямків науково-технологічного інноваційного розвитку, реалізація яких дозволила б реалізувати відносні конкурентні переваги, перейти до випереджаючої стратегії інноваційного прориву.

Розв'язання зазначеної проблеми потребує попереднього визначення факторів, які будуть визначати успіх стратегій інноваційного економічного зростання як у найближчій (до 3-5 років), так і у віддаленій перспективі – на час становлення 6 технологічного укладу. Це є конче необхідним, оскільки зараз вітчизняна економіка розвивається, в основному, на базі виробництв 3-4 технологічних укладів (завершилися, відповідно у середині 30-х і середині 80-х рр. ХХ ст.), і в незначному ступені на базі виробництв 5 технологічного укладу (панівного на поточний час). Тим самим закладено технологічне відставання економіки яке, якщо згаяти час, подолати буде неможливо. Відповідно, постає фундаментальна проблема визначення і урахування (при виборі траєкторій інноваційного прискорення) факторів, що визначають можливості реалізації наявних і перспективних конкурентних переваг вітчизняної економіки у нових техніко-технологічних і соціо-економіко-екологічних умовах які будуть складатися у найближчій і віддаленій (на час початку і становлення 6 технологічного укладу) перспективі.

Згідно попередніх досліджень авторів прогнозування напрямків економічного розвитку потребує вирішення наступних комплексів завдань:

1. Експертна оцінка стану і тенденцій розвитку науки і техніки в Україні і світі.

2. Проведення комплексу маркетингових дослідження для виявлення найбільш імовірних тенденцій зміни споживчого попиту на різних товарних ринках (національних і міжнародних).

3. Оцінка конкурентного потенціалу та конкурентних переваг вітчизняної економіки.

Їх розв'язання дозволяє виділити і обґрунтувати перспективні з наукової і комерційної точки зору напрями розвитку.

Відповідно до виділених комплексів завдань сформульовані основні етапи розробки теоретичного підґрунтя і методичних засад факторного аналізу напрямів реалізації конкурентних переваг вітчизняної економіки у середньостроковій і довгостроковій перспективі:

- обґрунтування складу, структури і обсягу вибірки експертів для прогнозування перспективних напрямів інноваційного науково-технологічного розвитку на світовому, державному, галузевому та регіональному рівнях;

- розробка критеріальної бази для відбору найбільш перспективних напрямів інноваційного науково-технологічного розвитку вітчизняної економіки, а також визначення їх пріоритетності з урахуванням можливих сценаріїв змін економічних, політико-правових, екологічних, соціально-демографічних та техніко-технологічних умов;

- розробка теоретико-методичних засад проведення експертних опитувань щодо виявлення перспективних напрямів інноваційного науково-технологічного розвитку України, обробки та інтерпретації їх результатів;

- прогнозування тривалості життєвого циклу існуючої і нової техніки та технологій, що становлять основу найбільш перспективних напрямів, для коригування відповідно до цього стратегічних перспектив інноваційного науково-технологічного розвитку;

- імітаційне моделювання змін споживчих потреб щодо продукції основних галузей сфери виробництва і сфери послуг, залежно від змін стану складових макро- і мікросередовища господарювання;

- виділення основних факторів, які будуть визначати успіх стратегій інноваційного економічного зростання в Україні і світі у найближчій і віддаленій перспективі;

- оцінка конкурентного потенціалу економіки України відповідно до тенденцій змін умов зовнішнього макро- і мікросередовища у близькій і віддаленій перспективі;

- прогнозування найбільш перспективних напрямів інноваційного науково-технологічного розвитку вітчизняної економіки.

Згідно виділених етапів повинні формуватися процедури і алгоритм їх реалізації для розроблення теоретичних засад, а також комплексу методик та рекомендації щодо їх застосування, які у сукупності становитимуть методологічне та теоретико-методичне забезпечення складання стратегічних прогнозів щодо виявлення факторів, які визначатимуть у найближчій і віддаленій перспективі успішність вибору найбільш перспективних (з огляду на наявні і прогнозовані конкурентні переваги держави, а також на тенденції зміни умов техніко-технологічного і соціо-економіко-екологічного середовища) напрямів інноваційного науково-технологічного розвитку України.

Економіка та менеджмент: перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С.52-54.